

**Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Філологічний факультет
Кафедра української філології**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
навчальної роботи

 О.В. Когутюк

2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ОКП 35 ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ**

Підготовки – бакалаврів

Галузі знань – 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальності – 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Денної форми навчання

Вінниця 2023

Робоча програма переддипломної практики для здобувачів освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

кандидат філологічних наук, завідувач кафедри української філології
Скрипник Н. І.;
спеціаліст вищої категорії, викладач-методист циклової комісії
викладачів іноземної мови Сверлович В. В.;
спеціаліст вищої категорії, старший викладач кафедри української
філології Василевич І. В.;
спеціаліст вищої категорії, викладач-методистка кафедри української
філології Бабій А. П.;
спеціаліст вищої категорії, викладач-методист кафедри української
філології Турлюк С. В.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри
української філології (Протокол №1 від 28 серпня 2023 року)

Завідувач кафедри української філології
кандидат філологічних наук Н.І.Скрипник

Вступ

Робоча програма переддипломної практики підготовки студентів 4-го курсу галузі знань 01Освіта/Педагогіка спеціальності 014.01Середня освіта (Українська мова і література) освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Укладена на основі Закону України «Про освіту» №2145-19 від 05.09.2017 р., зі змінами і доповненнями станом на 05.07.2022 р., Закону України «Про вищу освіту» № 1556-18 від 01.07.2014 р., зі змінами і доповненнями станом на 28.07.2022 р., Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993р. № 93 (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міносвіти №351 від 20.12.94), рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, розроблених науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 році, «Положення про проведення навчальних і виробничих практик здобувачів освіти Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», затвердженого Вченою радою коледжу (протокол № 5 від 10 квітня 2019 року), навчального плану, освітньо-професійної програми підготовки фахівця вищезазначеної спеціальності.

Переддипломна практика є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр» зі спеціальності 014.01Середня освіта (Українська мова і література) освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і має на меті закріплення та поглиблення отриманих в закладі освіти теоретичних знань з фахових дисциплін, формування професійних компетентностей, набуття досвіду самостійної роботи на посаді вчителя української мови і літератури, а також завершальним етапом практичної підготовки студентів.

Переддипломна практика дозволяє студентам випробувати знання, вміння та навички, набуті ними в процесі проведення попередніх видів практики, досягнути програмних результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою.

Досягнення мети переддипломної практики відбувається в умовах, максимально наближених до майбутньої професійної діяльності. Проходження переддипломної практики кожним студентом є обов'язковим.

Студенти, які мають академічну заборгованість з попередніх видів практики, до переддипломної практики не допускаються.

Перед виходом на практику студент повинен отримати:

1. Методичні рекомендації завідувача практикою.
2. Пам'ятку з організації та проведення переддипломної практики.
3. Зразки ведення документації.

Переддипломна практика проводиться у 8 семестрі четвертого курсу денної форми навчання. Ця практика відбувається з відривом від освітнього процесу. Тривалість даного виду практики для студентів денної форми навчання становить 180 годин, 6 кредитів ЄКТС.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»	Обов'язкова
Модулів – 1	Спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Рік підготовки
Змістових модулів – 4		4-й
ІНДЗ – не передбачено		Семестр 8-й
Загальна кількість годин – 180		Лекції 0 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітній ступінь: Бакалавр	Практичні 60 год.
		Самостійна робота 120 год.
		Вид контролю: залік

2. Мета і завдання виробничої практики

Метою переддипломної практики є закріплення та поглиблення здобутих теоретичних знань, практичних навичок, формування професійних компетентностей, а також апробація особистісної готовності до виконання професійних обов'язків майбутніх вчителів-філологів.

Основними завданнями переддипломної практики є:
ознайомлення з особливостями організації освітнього процесу закладу загальної середньої освіти;

формування у здобувачів освіти навичок практичного застосування професійно-педагогічних знань, що були ними отримані в процесі теоретичної і практичної підготовки.

2.1. Компетентності

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю і невизначеністю педагогічних умов в закладах середньої освіти.

2.1.1. Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу,

використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

2.1.2. Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ПК 1. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури в практиці навчання української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти.

ПК 2. Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі

фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

ПК 5. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання та діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови та літератури, урахуваючи передовий український й міжнародний досвід.

ПК 6 Здатність володіти законами аналізу лінгвістичних одиниць, розуміти ієрархічний взаємозв'язок між ними.

ПК 7. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої освіти.

2.1.3. Програмні результати практики (за освітньою програмою):

РН1. *Відтворює* основні концепції та принципи педагогіки і психології; *враховує* в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

РН2. *Демонструє* вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

РН4. *Здійснює* добір і *застосовує* сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично *оцінює* результати їх навчання та ефективність уроку.

РН5. *Вибирає* відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; *аналізує* динаміку особистісного розвитку учнів, *визначає* ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

РН6. *Називає* і *пояснює* принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

РН10. *Демонструє* володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

РН11. *Виявляє* навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, *пояснює* необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

РН13. *Демонструє* знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН 2. *Пояснює* особливості розвитку української мови та літератури, зарубіжної літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні та світі в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; *порівнює* мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

ПРН 3. *Володіє* комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти).

ПРН 6. *Використовує* гуманістичний потенціал української мови та літератур для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРН 8. *Володіє* методами й методиками діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови та літератур; *уміє* здійснювати педагогічний супровід.

3. Зміст практики

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Тема 1. Настановча конференція.

Ознайомлення з метою і завданнями практики. Знайомство з керівниками практики. Отримання методичних рекомендацій та індивідуальних завдань.

Тема 2. Ознайомлення з базою практики.

Організація освітнього процесу у закладі загальної середньої освіти. Загальний аналіз стану і розвитку закладу освіти. Знайомство з адміністрацією закладу освіти, режимом роботи; структурою освітнього процесу, освітніми програмами, планами, за якими працюють закріплені за практикантами вчителі і класні керівники.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ВИВЧЕННЯ ДОСВІДУ РОБОТИ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 3. Вивчення документації закладу освіти.

Ознайомлення з правилами ведення ділової документації, необхідної вчителю і класному керівнику.

Тема 4. Ознайомлення з організацією та здійсненням освітньої діяльності вчителя закладу загальної середньої освіти: джерела навчально-методичної літератури для вчителя, зокрема інтернет-сайти (сайт МОН України, сайти освітянських проєктів, видавництв, електронні платформи для вчителя, електронні бібліотеки тощо); сучасні підходи до навчання, розвитку, виховання здобувачів освіти, що застосовуються у закладі; нормативні документи, що регламентують діяльність учителя (Державні стандарти, Типові освітні програми, освітні програми, Базовий навчальний план, Типовий навчальний план, критерії оцінювання навчальних досягнень тощо).

Тема 5. Планування та відвідування уроків учителів-предметників. Ознайомлення з особливостями планування уроку вчителем, підготовки навчально-методичного забезпечення до уроку. Відвідування уроків учителя.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗАВДАНЬ

Тема 6. Проведення уроків згідно розкладу.

Тема 7. Проведення студентами залікових уроків.

Тема 8. Проведення студентами позакласного навчально-виховного заходу.

Тема 9. Аналітична діяльність.

Участь у методичних, психолого-педагогічних, науково-практичних заходах, котрі здійснюються в закладі освіти, їх оцінка, аналіз. Підготовка інформаційно-аналітичних матеріалів з практики.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Тема 10. Оформлення документації практики.

Узагальнення матеріалів та оформлення звіту і щоденника з практики.

Тема 11. Підсумкова звітна конференція.

Доповідь практиканта на підсумковій звітній конференції зі звітом про участь у переддипломній практиці.

Структура переддипломної практики

№ п/п	Назви розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна	Самостійна робота
Модуль 1								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ								
1.	<i>Установча науково-практична конференція</i>	2	2	-	2	-	-	-
2.	<i>Ознайомлення з базою практики</i>	8	4	-	4	-	-	4
	Разом за ЗМ 1	10	6	-	6	-	-	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ВИВЧЕННЯ ДОСВІДУ РОБОТИ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ								
3.	<i>Вивчення документації закладу освіти</i>	10	7	-	7	-	-	3
4.	<i>Ознайомлення з організацією та здійсненням освітньої діяльності вчителя закладу загальної середньої освіти</i>	15	15	-	15	-	-	-
5.	<i>Планування та відвідування уроків учителів-предметників</i>	15	12	-	12	-	-	3
	Разом за ЗМ 2	40	34	-	34	-	-	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЗАВДАНЬ								
6.	<i>Проведення уроків згідно розкладу.</i>	88	10	-	10	-	-	78
7.	<i>Проведення студентами залікових уроків</i>	10	2	-	2	-	-	8
8.	<i>Проведення студентами позакласного навчально-виховного заходу</i>	4	-	-	-	-	-	4

9.	<i>Аналітична діяльність</i>	8	-	-	-	-	-	8
	<i>Разом за ЗМ 3</i>	110	12	-	12	-	-	98
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV								
ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ								
12.	<i>Оформлення документації практики</i>	14	4	-	4	-	-	10
13.	<i>Підсумкова звітна конференція</i>	6	4	-	4	-	-	2
	<i>Разом за ЗМ 4</i>	20	8	-	8	-	-	12
	Всього	180	60	-	60	-	-	120

4. Самостійна робота

Характер, зміст і форма самостійної роботи залежить від:

- специфіки ЗЗСО, де проходить практика;
- перспектив подальшого працевлаштування майбутнього випускника в цьому напрямку (виконання випускником професійних обов'язків як співробітника ЗЗСО);
- побажань керівництва закладу, де здобувачі освіти проходять практику (якщо це не суперечить освітньо-професійній програмі).

5. Рекомендації до організації та проведення переддипломної практики

У перший день практики разом з коледжним керівником здобувачі освіти прибувають на місце проходження практики, де їх зустрічає керівник від бази практики. В перший день кожного практиканта закріплюють за учителем. Керівник закладу загальної середньої освіти видає наказ про проходження практики студентами.

У перший день практиканти знайомляться з базою практики, складають індивідуальний план роботи та розклад проведення уроків.

В індивідуальному плані повинно бути зазначено види роботи під час проходження практики. У розкладі зазначається дата, години та місце знаходження практиканта на базі практики. Один примірник розкладу подається керівникові практики від кафедри для контролю. Упродовж усієї практики здобувачі ведуть щоденник, у якому зазначається оцінка за проведений урок, робляться пропозиції та зауваження вчителем закладу загальної середньої освіти. Керівник практики від кафедри здійснює методичне керівництво: надає консультації з питань, що цікавлять здобувача освіти, сприяє виконанню ними усіх завдань переддипломної практики.

Деякі завдання переддипломної практики можуть бути реалізовані дистанційно: за допомогою інтернет-платформ Zoom та ін.

Обов'язки керівника практики від кафедри:

Перед початком практики керівник:

- проводить інструктаж з техніки безпеки;
- консультує здобувачів освіти щодо завдань практики та порядку її проходження;
- надає здобувачам освіти необхідні документи (направлення на практику, робочу програму, два примірники індивідуального плану (один для студента, інший для керівника практики), в якому записуються заходи та індивідуальні завдання, що повинні бути виконані практикантом у вказані терміни, оформлений відповідним чином щоденник практики);
- знайомить здобувачам освіти з системою звітності, яка затверджена кафедрою, а саме: вимогами до письмового звіту, правилами заповнення щоденника практики тощо;
- контролює забезпечення відповідних умов праці здобувачів освіти під час проходження практики, приймає залік з практики.

Керівник практики від бази практики призначається для безпосереднього керівництва практикою в закладі освіти. Він створює необхідні умови для виконання здобувачами освіти програми практики, консультує їх, контролює їх роботу та заповнення ними щоденника практики. Після закінчення практики керівник переглядає щоденник разом із звітом, підписує його.

Обов'язки керівників практики від бази практики:

- прийняти здобувачів освіти на практику згідно з календарним планом;
- призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою;
- створити необхідні умови для виконання здобувачами освіти програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності;
- забезпечити здобувачам освіти умови безпечної роботи на кожному робочому місці.
- проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці.

У разі потреби навчати практикантів безпечних методів праці:

- надати практикантам і керівникам практики від закладу освіти можливість користуватись класами, кабінетами, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики;

– забезпечити облік виходів на роботу практикантів.

Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад освіти:

– після закінчення практики дати характеристику на кожного практиканта.

Обов'язки практикантів:

– до початку практики одержати необхідну консультацію;

– своєчасно прибути на базу практики;

– суворо дотримуватися прийнятих на базі практики правил внутрішнього розпорядку, охорони праці і протипожежної безпеки;

– у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;

– нести відповідальність за виконану роботу;

– виявляти високу відповідальність, старанність, творчу ініціативу, наполегливість, організованість, дисциплінованість;

– своєчасно скласти залік з практики.

Бази практики

Кафедра пропонує здобувачам бази практики, які забезпечують одержання знань, умінь та практичних навичок у обсягах, визначених ОПП «Середня освіта (Українська мова і література)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та програмою практики. Підставою для вибору баз практик є наявність необхідних умов роботи фахівця, реалізація різноманітних напрямків і форм, принципів, методів організації професійної діяльності майбутнього вчителя, методів та форм виховання дітей і підлітків, молоді та дорослого населення.

Вибір баз практики обумовлюється в Угоді про спільну діяльність, яка щорічно укладається Комунальним закладом вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» і Департаментом освіти Вінницької міської ради.

На початку кожного семестру Коледж на підставі вищезазначеної Угоди заключає договори з базами практик – закладами загальної середньої освіти – з усіх видів практик, які проводитимуться в цьому закладі, в тому числі переддипломної.

Базами практик, які відповідають вимогам програми переддипломної практики, можуть бути заклади освіти різних форм власності та підпорядкування.

Здобувач освіти може самостійно знайти і запропонувати заклад освіти для проходження ним переддипломної практики. В такому разі він подає

договір, який укладається між Коледжем і обраним закладом освіти (в двох примірниках) для кожного здобувача освіти індивідуально.

6. Форми і методи контролю знань

Контроль діяльності випускників під час практики складається з поточного і підсумкового.

Поточний контроль. При комплексній оцінці знань викладач визначає види робіт та критерії оцінювання практики студентів:

кількісні параметри (виконання всіх або частини завдань індивідуального плану практики);

якісні параметри (повнота аналізу, вміння робити порівняння, висновки; повнота розкриття теми, логіка її викладення; культура мови; повнота звітних матеріалів; використання рекомендованої літератури; використання сучасних інформаційних та цифрових технологій, дотримання технічних вимог оформлення документації).

За виконанням програми практики здійснюється двосторонній контроль з боку керівників від кафедри та бази практики.

Протягом практики *керівник від кафедри* контролює роботу практикантів, аналізує хід виконання програми практики, а в кінці практики перевіряє оформлені ним щоденник та звіт, бере участь у роботі комісії з прийому диференційованого заліку.

Керівник практики від бази практики регулярно контролює перебіг виконання індивідуального плану роботи. З метою забезпечення ефективної роботи практикантів проводить бесіди для висвітлення питань, включених до програми практики, та здійснює аналіз конкретних виробничих ситуацій. У кінці практики перевіряє й підписує характеристику, щоденник і звіт про практику.

Підсумковий контроль проводиться після завершення практики. Форма контролю – підсумкова звітна конференція. Результати практики обговорюються на засіданні кафедри.

7. Розподіл балів, які отримують студенти ОЦІНЮВАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів
1.	Зміст і проведення уроків	40
2.	Зміст і проведення залікових уроків	15
3.	Зміст і проведення виховного заходу	15
4.	Оформлення документації з практики	10
5.	Захист звіту на підсумковій звітній конференції	20

	(диференційований залік)	
	Разом	100

В оцінюванні змісту і проведення уроків, в тому числі залікових, враховується:

- якість написання планів-конспектів уроків;
- використання сучасних освітніх технологій (видів, форм роботи), інформаційних технологій, роздаткових матеріалів;
- дотримання необхідних структурних етапів і елементів уроку в залежності від його типу і теми, уміння правильно розподіляти час на уроці;
- види і форми індивідуальної роботи для учнів і учениць, які цього потребують;
- уміння гнучко реагувати на роботу класу під час проведення уроків, координувати свої дії і дії учнів і учениць класу.

В оцінюванні змісту і проведення залікового виховного заходу враховується:

- актуальність обраної теми, її відповідність віковим особливостям учнів і учениць класу;
- якість розробки виховного заходу;
- використання сучасних технологій оформлення заходу;
- уміння правильно розподілити обов'язки серед учасників;
- якість підготовки учасників.

В оцінюванні оформлення документації з практики враховується:

- повнота поданих матеріалів, їх відповідність методичним рекомендаціям і зразкам;
- грамотність, охайність їх оформлення.

Звіт з практики захищається здобувачем освіти (з диференційованою оцінкою) на звітній підсумковій конференції. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість, у залікову книжку та індивідуальний навчальний план здобувача освіти.

При кінцевій оцінці результатів практики враховується попередня оцінка керівників практики від кафедри та бази практики, результати захисту та надана характеристика на практиканта від бази практики.

Здобувач освіти, який не виконав програму практики або отримав незадовільну оцінку, залишається на повторний курс навчання або відраховується з коледжу.

Підсумки переддипломної практики обговорюються на засіданні кафедри української філології.

**Порядок переведення рейтингових показників успішності
у європейські оцінки ECTS**

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно
5.	60-63	E	Задовільно
6.	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у таблиці.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за ґрунтовні та міцні знання теоретичного матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою; за уміння методично правильно і доцільно їх використовувати; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом ґрунтовних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, методично правильне і доцільне їх використання, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у практичній роботі практиканта наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, в основному методично правильному і доцільному їх використанні; однак можливі помилки у виконанні практичних завдань, умінні їх пояснити, які практикант спроможний усунути з допомогою керівника практики.

«незадовільно»	виставляється здобувачеві, знання й уміння якого під час викладання основного програмового матеріалу поверхові, фрагментарні, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Отже, оцінка «незадовільно» ставиться практиканту, який неспроможний до виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО без повторного навчання за програмою відповідної освітньо-професійної програми.
----------------	--

7. Звітна документація з переддипломної практики

Звітною документацією з практичної підготовки є:

характеристика;

індивідуальний план;

щоденник практики;

плани-конспекти проведених уроків;

план-конспект проведеного виховного заходу;

звіт про проходження практики.

Форма ведення планів-конспектів проведених уроків і виховного заходу визначається форматом проведення практики і погоджується керівниками від бази практики і від коледжу.

За матеріалами переддипломної практики здобувач освіти складає відповідний звіт. Керівник практики контролює та консультує написання звіту.

До звіту додається щоденник практики, підписаний керівником закладу та скріплений печаткою.

Щоденник є основним документом, в якому зазначаються результати проходження здобувачем переддипломної практики. Для практиканта, що проходить практику за межами міста, в якому знаходиться заклад освіти, щоденник є також документом, яке підтверджує тривалість його перебування на практиці.

Після закінчення практики щоденник разом із звітом повинні переглянути керівники практики, які готують відгуки та підписують його. Оформлений щоденник разом із звітом здається на кафедру.

8. Рекомендована література

Основна:

1. Закон України «Про освіту» № 2145-19 від 05.09.2017 р., зі змінами і доповненнями станом на 05.07.2022 р.
 URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

2. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-18 від 01.07.2014 р., зі змінами і доповненнями станом на 28.07.2022 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

3. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993р. № 93 (зі змінами).

4. Рекомендації про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, розроблених науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 році.

5. Закон України «Про охорону праці». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>

6. Кодекс Законів України про працю. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>

7. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2018 р. № 710-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-2018-%D1%80?lang=ru#Text>

8. Методичні вказівки до проходження переддипломної практики з української мови та літератури для студентів-філологів спеціальності 014 Середньої освіти (Українська мова і література) / Лебедь Ю. Б., О. М. Похилюк, Н. І. Скрипник. Вінниця : ТОВ «Твори», 2019. 40 с.

Додаткова:

1. Українська мова. 5-11 класи : навчальні програми, методичні рекомендації про викладання навчального предмета у закладах середньої освіти у 2019/2020 навчальному році / за ред. О. Ю. Котусенко. Харків : Ранок, 2019. 192 с.

2. Українська мова. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Програма відображає засадничі ідеї Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 р. № 1392), ідеї концепції «Нова українська школа» (2016 р.). Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804. Київ. 91 с.

3. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів:

Українська мова 5-9 класи.

Українська мова 10-11 класи. Рівень стандарту (зі змінами, затвердженими наказом МОН від 14.07.2016 № 826). Київ, 2017. 14 с.

Українська мова 10-11 класи. Рівень стандарту, академічний рівень (зі змінами, затвердженими наказом МОН від 14.07.2016 № 826). Київ, 2017. 24 с.

4. Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.). «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795).

5. Модельна навчальна програма «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Старагіна І.П., Новосьолова В.І., Терещенко В.М., Романенко Ю.О., Блажко М.Б., Ткач П.Б., Панченков А.О., Волошенюк О.В.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 29.09.2021 № 1031).

6. Модельна навчальна програма «Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883).

7. Модельна навчальна програма «Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883).

8. Модельна навчальна програма «Українська література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року) (автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А., Качак Т. Б., Кизилова В. В., Овдійчук Л. М., Дячок С. О., Макаренко В. М.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226).

9. Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883).

10. Модельна навчальна програма «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Старагіна І.П., Новосьолова В.І., Терещенко В.М., Романенко Ю.О., Блажко М.Б., Ткач П.Б., Панченков А.О., Волошенюк О.В.) Рекомендовано Міністерством освіти і науки України Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 29.09.2021 № 1031).

11. Модельна навчальна програма «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 7-9 класи» для

закладів загальної середньої освіти (автори Старагіна І. П., Новосьолова В. І., Терещенко В. М., Романенко Ю. О., Блажко М. Б., Ткач П. Б., Панченков А. О.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня 2023 року № 1001).

12. Караман С. О. Методика навчання української мови в гімназіях : навчальний посібник. Київ : Ленвіт, 2000. 272 с.

13. Костів О., Сколоздра-Шепітко О. Методика викладання української мови: навчально-методичний посібник. Для студентів українського відділення філологічного факультету. Львів, 2018. 202 с.

14. Кульбабська О. В., Кардашук О. В. Крок у професію. Методика викладання української мови: навч. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2017. 256 с.

15. Кучеренко І. А., Пентилюк М. І. Теорія і технологія сучасного уроку української мови : навч.-метод. посіб. ; МОН України, Херсонський державний університет. Херсон: Айлант, 2022. 352 с.

16. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія) : навч. посіб. Київ : Освіта України, 2009. 464 с.

17. Мова наша – українська: навчально-метод посібник для вчителя /Л. І. Мацько, О.М.Семенов, Н.Б.Голуб та ін. /за ред. Л.І.Мацько. Київ: Богданова А.М., 2011.512с.

18. Нова українська школа: poradnik vohovatelju grupy prodovzhenogo dnia u zakladaх загальної середньої освіти: навч.-метод.посібн./ Дмитрів Г.І. Львів: Світ, 2019. 224 с.

19. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja. / за ред. Н.М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208с.

20. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців: монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.

21. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах. Київ : Ленвіт, 2000. 300 с.

22. Підручники з української мови та літератури для 5-11 класів закладів загальної середньої освіти (останні видання).

23. Словник-довідник з української лінгводидактики: навч. посіб. / за заг. ред. М. Пентилюк. Київ : Ленвіт, 2015. 320 с.

24. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах : навчальний посібник для студентів-філологів. Київ : Ленвіт, 2011. 420 с.

25. Степанишин Б. Викладання української літератури в школі. Київ : РВЦ «Проза», 1995. 200 с.

26. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціальнодіалогічна концепція. Київ : Міленіум, 2002. 230 с.

27. Чумак, О. Духовно-моральне виховання особистості: теорія та практика : науково-методичний посібник / за заг. ред. Л.Михайлової. Харків: «Друкарня Мадрид», 2019. 250 с. URL: <https://znaayshov.com> >

Інформаційні ресурси:

1. Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text>

2. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. Ухвалено рішенням Колегії МОН України 20.10.2016 р. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

3. Закон України «Про повну загальну середню освіту».URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

4. Концепція Нової української школи. URL : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>

5. Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 660-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660-2018-%D1%80#n9>.

6. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/249613934>

7. Нова українська школа: порадник для вчителя. URL : <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf>

8. Методичні рекомендації щодо організації освітнього простору Нової української школи. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5ab/df/87d/5abdf87d0973124844943.pdf>

9. Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа». Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 903-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2017-%D1%80#Text>

